

ÎNCHEIERE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea înaintată de Străisteanu Gheorghe împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind menținută hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 08 aprilie 2019, Străisteanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 4500 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la pensie, prin emiterea actelor administrative ilegale și prin supunerea la suferințe psihice pe parcursul judecății cauzei timp de 16 luni.

În motivarea acțiunii Străisteanu Gheorghe a indicat că, la XXXXXXXX, a atins vârsta de pensionare de 62 ani, iar la 16 noiembrie 2016, a depus toate documentele necesare la Casa Teritorială de Asigurări Sociale (în continuare CTAS) Buiucani, mun. Chișinău, pentru a fi stabilită, calculată și achitată pensia conform legislației.

La 05 decembrie 2016, reclamantul a fost telefonat de o persoană responsabilă din cadrul CTAS pe nume Elena, care l-a informat că nu poate primi pensia de deputat în Parlament, deoarece nu ajung 3 ani de vechime în muncă. Astfel, în perioada decembrie 2016 - februarie 2018, s-a aflat în litigiu cu CNAS pe subiectul dat, ca în rezultat prima instanță să admită acțiunea și să oblige CNAS să includă în vechimea de muncă a reclamantului perioada aflării sale timp de 4 ani și 3 luni în detenție ilegală în Penitenciarul nr.13 din mun. Chișinău, să-i perfecteze actele necesare pentru stabilirea pensiei de deputat în Parlament și să-i achite pensia corespunzătoare începând cu 13 noiembrie 2016. Ulterior, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 17 octombrie 2017, a admis apelul declarat de CNAS, a casat hotărârea primei instanțe din 03 februarie

2017, iar Curtea Supremă de Justiție la 28 februarie 2018 a menținut în vigoare decizia instanței de apel.

La 28 februarie 2018, reclamantul a expediat în adresa pârâtului o cerere privind finisarea perfectării documentelor necesare în termenul stabilit de lege, ce au fost depuse la 16 noiembrie 2016 către CNAS, pentru acordarea pensiei de limită de vârstă. La 24 aprilie 2018, reclamantul a primit decizia nr. 93/2018/31087 din 29 martie 2018, prin care pârâtul a decis acordarea pensiei pentru limită de vârstă începând cu 16 martie 2018, dar nu începând cu 16 noiembrie 2016, când a fost depusă cererea inițială.

La 11 mai 2018, reclamantul a înaintat acțiune în baza Legii contenciosului administrativ, împotriva deciziei nr. 93/2018/31087 din 29 martie 2018, emisă de pârât, iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 31 iulie 2018, decizia a fost anulată și CNAS a fost obligată să stabilească, să calculeze și să achite pensia reclamantului începând cu 16 noiembrie 2016, hotărâre menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018 și decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2019.

Astfel, potrivit reclamantului, timp de 2 ani și 5 luni a suferit psihic din cauza participării la o mulțime de ședințe de judecată, a fost supus la tratamente degradante și estimează un prejudiciu moral cauzat în mărime de 4 500 lei.

La 01 martie 2019, reclamantul a expediat în adresa pârâtului o somație privind repararea benevolă a prejudiciului moral, însă au trecut 36 de zile fără rezultat.

La 01 martie 2019, prin poșta electronică, reclamantul a solicitat confirmarea recepționării somației, însă fără rezultat.

Reclamantul consideră că prejudiciul moral este în legătură directă cu acțiunile ilegale ale pârâtului, fapt confirmat prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2019, respectiv pârâtul i-a provocat daune morale ce dau temei pentru a înainta somație, iar în caz de refuz adresarea în judecată. În calitate de reclamant, Străisteanu Gheorghe a estimat prejudiciul moral la suma de 4 500 lei, sumă care este mai mică decât cea acordată de Curtea Europeană în cauze similare împotriva Moldovei, cauzat prin: sentimente de frustrare datorate caracterului ilegal al acțiunilor pârâtului, manifestate prin anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, incapacitate de a se bucura de garanțiile legale, frustrare, nedreptate și umilință, nervi, griji, afectare sufletească; suferințe continue din cauza ilegalităților comise în privința sa de pârât, falsificarea diferitor documente, neexecutarea hotărârilor judecătorești, amenințări, șantaje cu scopul de a refuza la executarea hotărârii judecătorești și alte acțiuni ilegale; suferințe psihice și fizice, dureri, nervi, griji, lipsă de la serviciu în timpul examinării cauzei, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit; anxietate cauzată de incertitudinea creată de pârât a cărui comportament ilegal consideră că este o normă de drept.

Reieșind din cele expuse, Străisteanu Gheorghe a solicitat admiterea acțiunii și încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 4 500 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la pensie, prin emiterea actelor administrative ilegale și prin supunerea la suferințe psihice pe durata examinării litigiilor timp de 16 luni.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 iulie 2019, acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe prejudiciul moral în mărime de 300 lei. În rest, pretenția din

acțiune privind încasarea prejudiciului moral în mărimea solicitată – a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind menținută hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că cerința reclamantului/intimatului de a i se repara prejudiciul cauzat moral cauzat prin emiterea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a unui act administrativ, anulat ulterior în judecată (decizia CNAS din nr.93/2018/31087 din 29.03.2018), în sumă de 4500 lei este nejustificată, or, prejudiciul moral în mărime de 300 lei ce urmează a fi încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, raportat la termenul de 2 luni și 7 zile de examinare a litigiului anterior, dar nu la termenul indicat de reclamant, reprezintă o satisfacție echitabilă pentru Străisteanu Gheorghe, având în vedere caracterul și gravitatea suferințelor morale suportate.

La 10 februarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu recurs decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău pronunțata unei noi decizii.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 21 ianuarie 2020 și expediată participanților la proces la 29 ianuarie 2020 (f.d. 84), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către părți. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 10 februarie 2020, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3

judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.
 Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
 Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru